

Knihovna AV ČR

Výroční zpráva za rok 1998

1. Vědecká činnost

a) Knihovna AV ČR je vnitřně členěna na část badatelskou a část servisní. Pro účel této zprávy je uvedena zejména činnost Knihovnědného oddělení a některé výsledky z oblasti automatizace. Knihovna vydá návazně vlastní výroční zprávu, která svým obsahem s osnovou nesouvisí.

b) nejdůležitější výsledky

Bio-bibliografický přehled činnosti českých a moravských tiskařů v letech 1501–1630

Tento úkol je řešený v rámci grantu. Byla rozšířena pramenná základna pro dějiny jednotlivých tiskařských dílen co do objemu a obsahu jejich produkce. Databáze knihovědné a souvztažné odborné literatury, založená v knihovědném oddělení v souvislosti s řešením grantu, v současnosti obsahuje 1410 záznamů, získaných excerpcí starších ročníků odborných časopisů, katalogů i současných studií. V roce 1998 byla z materiálu, shromážděného v rámci grantu, zpřístupněna část pro pět diplomových prací k dějinám českých tiskáren v předbělohorského době (Schuman, Pštros, Hadové, Valda, Bylina).

Tiskařské a nakladatelské signety v tiscích 16. a 17. století z fondu KNAV ČR

Reprodukované, vzájemně porovnané a podle podrobné struktury popsané signety byly v celkovém počtu 631 vyobrazení s doprovodnými popisy převedeny CD-ROM, jež nyní slouží jako pracovní, ověřovací verze, která se osvědčila při rešerších nejen ve vlastní práci oddělení, ale též při zjišťování informací uživateli knihovny. Vytvořený CD-ROM vzbudil živý zájem rovněž v zahraničí. CD-ROM bude zároveň podroben recensnímu řízení a po zpracování připomínek připraven do distribuce i v anglické verzi.

Tiskařská bohemika 16. a 17. století ve Vatikánské knihovně a v knihovně Angelica v Římě

První rok řešení tohoto úkolu přinesl výsledky, které budou publikovány v roce 1999. V roce 1998 byl shromažďován materiál ze zdrojů v římských knihovnách, k realizaci tohoto úkolu pomohl grant GAAV ČR.

Zpracování materiálu pro bibliografii cizojazyčných bohemikálních tisků z let 1501–1800:

Databáze vybraných bibliografických záznamů: analytickým popisem nově zjištěných bohemikálních tisků především v mimopražských knihovních fondech byla databáze cizojazyčných bohemik rozšířena o 413 popisů tisků z produkce tiskáren v Čechách a na Moravě.

Excerpce a identifikace bohemikálních tisků z pražských i mimopražských knihoven: z dosavadních excerpt cizojazyčných bohemik z pražských i mimopražských knihovních fondů bylo v bibliografických kartotékách ověřeno 436 dochovaných bohemikálních tisků; nové údaje pocházejí z fondů zámeckých a palácových knihoven (ve správě Národního muzea), z Okresního vlastivědného muzea v České Lípě, Książnice Cieszynskiej (Cieszyn, Polsko), z Vatikánské knihovny a z knihovny Angelica v Římě. Bibliografický popis nově zjištěných vydání byl prováděn v muzeu v České Lípě a v římských knihovnách.

Místní rejstřík českých tiskařů, nakladatelů a knihkupců 16.–18. století, jejichž jména se vyskytují v bibliografii cizojazyčných bohemik v roce 1998 byla zpracována záhlaví pod písmeny G–J.

Místní rejstřík zahraničních tiskařů, nakladatelů a knihkupců 16.–18. století, jejichž jména se vyskytují v bibliografii cizojazyčných bohemik byl zpracováno až po záhlaví pod písmeny For.

Příprava soupisu spisů francouzských autorů a tisků ve francouzštině z českých a moravských tiskáren: po excerpci tisků ze 16. a 17. století, provedené v minulém roce, pokračovaly práce excerpcí relevantních tisků z 18. století – celkem zjištěno 135 vydání.

Příprava soupisu vedut v tiskařských bohemikách 16.–18. století: byla dokončena excerptce vedut v bibliografických popisech bohemikálních tisků 17. století (písmena Gro-Z) a vyhledáváním vedut v záznamech tisků z 18. století (písmena A-J).

---

d) nejvýznamnější popularizační aktivity pracoviště

Nástrojem popularizace KNAV je v souladu s trendy v této oblasti webová stránka, která ob stojí ve srovnání se stránkami vědeckých knihoven západního světa.

Nejdůležitější částí jsou katalogy, v nichž je možno prohledávat více než dvě desítky knihoven ústavů AV a v nich přibližně 1 milion titulů. Nejvýznamnější prezentací KNAV a zároveň zdrojem informací pro uživatele je *Souborný katalog – Excalibur*, což je společný katalog pro všechny knihovny ústavů AV ČR, kde je možno vyhledávat sofistikovanými metodami. V současné době je možno prohledávat 18 databází, které obsahují 155 tisíc titulů. Součástí tohoto katalogu je i databáze ASEP ve které je nyní 42 tisíc záznamů. Další prezentací KNAV jsou *Lístkové katalogy*. Obsahují scannované katalogizační lístky tří knihoven – KNAV, knihovny Orientálního ústavu a knihovny Sociologického a Filozofického ústavu, celkem 850.000 titulů. (Adresa homepage je www.lib.cas.cz).

Třetí z nejvýznamnějších zdrojů informací je server pro Ultra*net, který umožňuje vzdálené připojení přes INTERNET k databázím provozovaným v KNAV pro uživatele AV ČR. V současné době registruje KNAV 40 oprávnění pro ústavy AV i specializované služby pro

---

e) další specifické informace o pracovišti

V roce 1998 byl otevřen nový depozitář v Jenštějně, kam byla přestěhovaná podstatná část fondů. V průběhu roku byl chod Knihovny poznamenán jednak přesunem fondů, jednak stěhováním jednotlivých oddělení z důvodů rekonstrukce dvorany na Národní tř. na otevřenou studovnu. Tyto mimořádné události zasáhly chod všech oddělení včetně hospodářské správy a ředitelství, nezastavily však provoz služeb a nezastavily práce v oblasti knihovnědy a automatizace. Určitá omezení, jimž byli pracovníci vystaveni, se neodrazila ve výsledcích. Výroční zpráva v plném rozsahu, zahrnující statistiky služeb a výsledky jednotlivých oddělení bude vydána v časopise KNAV „INFORMACE“. Poměrně vysoká fluktuace pracovníků se v posledním roce snížila, v knihovědném oddělení stav pracovníků (včetně 2 PDS) nekolísá. KNAV organizovala pravidelné semináře pro knihovníky ústavů AV zaměřené zejména na změny v pravidlech pro dodávání dat pro Radu vlády.

2. Spolupráce s vysokými školami

Dr. Baďurová vedla 2 diplomové práce pro Ústav informačních studií FF UK, dr. Kadlecová přednášela po dva semestry výběrové přednášky „Věda a informace“.

V Knihovědném oddělení jsou 2 posluchačky doktorandského studia na této fakultě.

Spolupráce s univerzitou je v tomto ohledu jednostranná, je to však cesta k získávání absolventů.

3. Spolupráce s dalšími institucemi

Spolupráce spočívá většinou v zastoupení jednotlivých pracovníků v různých radách a komisích. Jedná se o resortní orgány (ministerstva kultury, ministerstva školství), dále v Národní knihovně a ve vědeckých radách jiných významných knihoven vč. zahraničních.

Společné granty s jinými institucemi Knihovna nemá.

4. Mezinárodní spolupráce

Vzhledem k rekonstrukci a stěhování fondů Knihovna v roce 1998 udržovala kontakty většinou pouze formální, od pořádání všech mezinárodních setkání upustila do doby, než bude prostředí opět upraveno.

5. Předpokládané hlavní okruhy činnosti v roce 1999

V roce 1999 bude prioritou otevření nové studovny a pracovníci všech oddělení, včetně badatelských, věnují část své pracovní kapacity tomuto úkolu. Kromě toho si kladou za cíl dokončit rozpracované projekty a vydat připravené soubory. Dalším úkolem je rozšíření celoakademického katalogu o další soubory dat z ústavů AV a to jak ve strukturované, tak obrázkové verzi. V těchto několika řádcích se skrývá program, který bude stát hodně sil a energie, aby byl včas splněn a aby se pracovníci mohli věnovat pouze své badatelské práci.

Výběr z publikací:

Badurová, Anežka: Historické knižní fondy v Cieszynie – jejich význam pro české a slezské písemnictví. In: *Historyczne księgozbiory Cieszyna na tle Śląskim. Książnica Cieszyńska – Centrum badań Śląskoznawczych i bohemistycznych Uniwersytetu Wrocławskiego* 1997, s. 149-168, rés. angl.

Badurová, Anežka: Chronologické mezníky v evropských retrospektivních bibliografiích. In: *Tiskárny a tisky 19. století. Sborník příspěvků z celostátní konference pořádané při příležitosti 200. výročí založení jindřichohradecké Landfrasy tiskárny. Jindřichův Hradec 3.–4. září 1997. Jindřichův Hradec, Okresní muzeum* 1998, s. 12-18.

Badurová, Anežka: Der Prager tschechische und fremdsprachige Buchdruck und seine analytische Bibliographie. In: *Später Humanismus in der Krone Böhmen 1570–1620 (Studien zum Humanismus in den böhmischen Ländern, Teil IV.)*, s. 211-216.

Blažková, Lenka: Francouzská vydání spisů J. A. Komenského a osudy jejich výtisků. *Knihy a dějiny* 4, 1997, č. 2, s. 27-45. rés. něm.

Prudková, Lenka: Veleslavínův tisk "Historie židovské" z roku 1592. *Knihy a dějiny* 4, 1997, č. 2, s. 6-26, rés. něm.

ANOTACE

Na www stránce Knihovny AV ČR jsou vystaveny katalogy, v nichž je možno prohledávat fondy více než dvou desítek knihoven ústavů AV a v nich přibližně 1 milion titulů. Nejvýznamnější prezentací KNAV a zároveň zdrojem informací pro uživatele je *Souborný katalog – Excalibur*, což je společný katalog pro všechny knihovny ústavů AV ČR, kde je možno vyhledávat sofistikovanými metodami. V současné době je možno prohledávat 18 databází, které obsahují 155 tisíc titulů. Součástí tohoto katalogu je i databáze ASEP ve které je nyní 42 tisíc záznamů. Další prezentací KNAV jsou *Lístkové katalogy*. Obsahují scannované katalogizační lístky prvních tří knihoven – KNAV, knihovny Orientálního ústavu a knihovny Sociologického a Filozofického ústavu, celkem 850.000 titulů. (Adresa homepage je www.lib.cas.cz).